

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

LAPVEZÉR:
MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:
Ur. BUZA BARNA.

Előfizetési ár:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyed évre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér
Hirdetéseket a legjutányosabb árban közlünk

Zörüljük el a halálbüntetést.

Az igazságügyminiszter törvényjavaslatot (novellát) készít előismerésre méltó szándékkal, hogy az igazságszolgáltatást gyorsabbá és olcsóbbá tegye. Nem azért veszem elő tollamat, hogy tervezetét bírálgassam — szándékom egészen más — mellesleg azonban még is megjegyzem, hogy az ügyvédjelöltekkel, akik a gyakorlati idő meghosszabbítására ellen mozgalmat indítottak, rokonszenvezek. Az ügyvédi rendtartásról szóló most fennálló törvény feletti vitában, mint akkor képviselő, tevékeny részt vevék; s hogy az ügyvédektől a jogtudorság — doctoratus — megkívánassék, azt pártolom — pedig magam sem vagyok jogtudor — mert az elméleti képzettség mentül nagyobb fokát kívánatosnak véltm; de a gyakorlati évek meghosszabbítását ellenzem, mert szükségesnek nem találtam és mert minden pályán az önállóságra való juthatást mentül inkább könnyíteni, előmozdítani óhajtam. Igen elhibázott politikának tartom megnehezíteni a jogi, vagy valamely más polgári pályát, azért, hogy több ifju válassza a katonai pályát, a helyett hogy inkább emezt igyekeznének a magyar ifjaknak vonzóbbá, kívánatosabbá tenni.

De most — mint már fentebb is mondtam — nem ezért vevén kezemhe tollamat tisztelt igazságügy-miniszter ur! „paulo majora canamus!”

Ha a t. miniszter ur nem csak azért csatlakozott a munkapárthoz hogy miniszter legyen, de azért, hogy valóban nemzeti munkát végezzon: keressesse elő a képviselőház, illetőleg saját miniszteri irattárából vármegyénk, Zemplén vármegye három vagy négy év előtti felterjesztett indítványát a halálbüntetés eltöröltetése iránt. Ne hagyjon ott eltemetve maradnia.

Olvassa el indoklását; nem hiszem, hogy azt ne mondaná rá: igazsága van Zemplén vármegyének.

Ismételve nyilatkoztam e kérdésről szóval és írásban, nemcsak e lapok hasábjain, de már mintegy negyven év előtt képviselő koromban néhai Csernátóni Lajos „Ellenőr” című lapjának hasábjain egy cikksorozatban és kép-

viselőházi beszédemben, s azért nem tartom szükségesnek ez alkalommal a kérdés tüzetes és kimerítő taglalását. Csak a legfőbbeket említem fel, lehető röviden.

Nem követem azokat, kik tagadják, hogy *joga* van az államnak egy tagját kivégeztetni. Hát már ugyan hogy ne volna? Ha egy szer az emberiség társadalomá, a társadalom államra tömörült, alakult, hogy egymás életét, személyes biztonságát, vagyoniát megvédjé; természetes hogy nem lehet megtagadni abbéli jogát, hogy a ki az állam célját veszélyezteti, azt meg is semmisítse, hogy tőle az államot, az egyeseket megóvalmazza. Es amely állam nem képes magát, céljait, tagjait a gonosztevőktől másképen megvédeni: nagyon természetes, hogy annak az állmanak az ilyen gonosztevőket meg kell semmisítenie.

Ámde korunkban a közbiztonsági állapotok annyira javultak, a rendőrség, az igazságszolgáltatás, a börtön rendszer annyira tökéletesedett, hogy alig, vagy nem is képzelhető olyan eset, hogy az állam ne lenne képes egy gonosztevőt megfékezni, teljesen ártalmatlanná tenni másképen, mintha kivégezteti.

Ha ezt meggondoljuk, lehetetlen nem ingadoznunk és kételkedünk abban, hogy az állam jogát a halálbüntetéshez *feltétlenül* jog gyanánt állapítsuk meg és ne kössük az állam jogát ahhoz a feltételhez *ha a gonosztevőt másképen ártalmatlanná tenni nem képes.* De ugyan mely állam állítana ki magáról ilyen szegénységi bizonyítványt?

Kellenek-e példák arra, hogy az állam a halálbüntetés nélkül is igen jól tennélhat? A Toscanai nagyhercegség mig önálló volt és be nem olvadt az egyesült Olaszországba nagyon jól meg volt a nélkül. A Svájc nagyon jól meg van a nélkül. De már csak alig találhatunk nagyobb példát Romániánál — amely az eurpai nagy államokat és minket is valóban megsegényenit, mert mióta önálló állam lett, nincs büntető törvénykönyvében a halál és még soha senkinek eszébe nem jutott annak behozatalát kívánni.

Még egy érvt akarok röviden

éríteni, a mi némileg a jogkörét is érinti. Biránk még a legkiválóbbak is emberek — csalhatatlan papák. — Számatalan példa volt már a világon, hogy oly büntetést — a melyre a törvényhálalt szab — ártatlan embert ítéltek el és ha kivégeztetés után kiderül ártatlansága . . . ?

Legujabban olvashattuk a francia Brierre esetét. Halálra ítélték mint saját gyermekei gyilkosát, de Loubet a köztársaság akkori elnöke kegyelmet adott neki, — természetesen életfogytiglani börtönre változtatván büntetését. Most az igazi gyilkos előkerült, a Brierre ártatlansága kiderült, de ő már ekkora a börtönben meghalt. Talán egy ilyen példa is elég?

Nem a jog kérdése ez, de a műveltség — a civilizáció-é. — A halálbüntetés épen olyan maradványa a műveletlen, a barbár korszaknak, mint volt a botbüntetés és mint most is megvan — mig jobbat nem tudunk helyette ki gondolni — a párbaj. A botbüntetést eltöröltük és nem teljesült az ósdiak jóslata, hogy hálósobánkban sem leszünk biztosak. Még sokkal kevesebb okuk van aggodalomra, ha eltöröljük a halálbüntetést. — A ki gyilkolni, rabolni akar, azt nem retenti attól vissza a halálbüntetés, az nem mérlegeli a büntetés nagyságát, szigorát; nem azért határozza el magát a büntényre, mert a törvény nem elég szigorú büntetést szab rá, de azért mert azt reményli, hogy minden büntetést kikerül, hogy tette rá nem bizonyul.

A műveltség, a civilizáció kérdése ez — ismétlem — és fokmérője.

Ha sikerülne büntető törvénykönyvünkben a halálbüntetést törölnetni, — hazánk egyszerre felül emelkednék a műveltségükben büszkélkedő nyugoti nagy államokon; az igazságügyi miniszter pedig — ha eziránti törvényjavaslattal lépne a Ház elébe, *hervadhatatlan kosszorúval* övezné homlokát.

Nem is volna ez hazánkban valami hallatlan új eszme. Tudvalevő dolog, hogy őseink az 1790/1-iki országgyűlésből némely törvényjavaslatok átdolgozására, a változott, tisztult korszallem kívánalmaihoz képest teendő javaslatok előkészítésére bizottságokat

rendeltek ki, hogy munkálataikat a következő országgyűlésre matussák be. Tudjuk azt is, hogy ezek eljártak feladatukban és pedig a korszallemnek megfelelő bölcseséggel, szabadelvűséggel. De tudjuk azt is, hogy munkálatainknak a következő országgyűléseken tárgyalás alá vételök Bécsből mindenkor megakadályozták, dacára annak, hogy azt követi utasításaikban a vármegyei ügyek sürgették magok az országgyűlések is szorgalmazták. Sőt, ha az országgyűlés már megszavazta a mit Bécsben kívántak és az említett küldöttségi munkálattal felvételét sürgették, feloszlatták az országgyűlést.

Ez imént említett küldöttségek egyike az akkori büntetőjog, ugy nev. Praxis criminalis tárgyában volt kiküldve, hogy a helyett egy rendes büntető törvénykönyvet alkosson a büntető, jogot codificálja. Feladatának ez a küldöttség is megtelett, még pedig úgy, hogy az általa összeállított büntető törvénykönyvet a művelt világ összes jogászai dicsérték, magasztalták. Országgyűlési tárgyalás alá ez sem kerülhetett. *Es a munkálattal a rendes büntetés-nemek közül kizárta a halálbüntetést.*

Hát ha akkori őseink tudtak ily felvilágosodottak lenni; tudtak a korszallemmel haladni, sőt azt majdnem megelőzve, a haladásban vezetni is mertek; hát mi, az ő unokáik és dedunokáik még nyomaikba se merjünk lépni, ne merjünk a sötét középkor eszmévilágából egy tisztultabb magaslatra emelkedni? ez szégyen és gyalázat lenne reánk, azért *töröljék el a halálbüntetést bátran előre!*

Matolai Etele.

— augusztus 20.

A király 80. születésnapján városunk középületeit fellobogózták Az ünnepek kora reggel kezdődtek. Buza József honvéd százados vezetésével egy diszszázad vonult a kegyesrendiek temploma elé, ahol a plebánia templom javítási munkálatai miatt a szentmisét tartották a melyen szép számu közönség jelent meg. Az összes állami megyei és városi hivatalnokok hivatai főnökeik vezetésével jelentek meg. Hálaadó istentiszteletet tartottak még az ev. re-

➔ Sátoraljauhely látványossága! ➔

Megnyilt az „ELITE” fényképészeti és festészeti műterem.

Olcsó árak!

Sátoraljauhely Petőfi-utca 14. (saját ház)

Művészi kivitel!

Lapunk 6 oldal,

formátus, a gör. katolikus, a status-quoante alapon álló izr. hitközség és a szefard-hitközség templomában. Az izr. anyahitközség az alkalommal diszközgyűlést is tartott, amelyen leplezték a királynak remek kivitelű olaj festményü arcképét és a hitközségi előljáróság és képviselő-testület tagjai aláírták a művészies kivételű hódoló feliratot. Délben a vármegye tartott diszközgyűlést, a melyet Meczner Gyula főispán déli 12 órakor nyitott meg. Mikor a főispán a terembe lépett, *egyetlenegjén hangzott el*. Aztán Meczner Gyula papirosról olvasott fel egy rövid alkalmi megnyitó beszédet, utána Bernáth Aladár tb. főjegyző olvasta fel a királyhoz intéző hódoló feliratot, amely nagyon szépen, emelt hangon van szerkesztve. A feliratot a gyűlés közönsége lelkes éljenzessel fogadta el. Ezzel a rövid és dísztelen közgyűlés véget ért.

Nyilatkozat. A Felsőmagyarországi Hirlap szerkesztőségéből még 1903. évi november hó 1-ével léptem ki és azóta, közel hét esztendője, nem forgatok újságról tolat és sem ehöz, sem más újsághoz legkisebb közöm sincs.

Ennek dacára minduntalan tapasztalom, hogy a F. H. közleményeiben való részességet tulajdonitanak nekem.

Most is, hogy e lapban Meczner Gyula főispán ur és Székely Elek volt polgármester ellen erős harc folyik, némelyek előttem nyilvánvaló céltűből, magukkal és másokkal elhitetni igyekeznek, hogy a F. H. ban tárgyalt dolgokat és adatokat én kutatom és szolgáltatom ki a nyilvánosságnak.

Kijelentem, hogy ez a vélemény és állítás alaptalan.

Távol van tőlem e kijelentéssel a F. H. cikkéről pro vagy contra bírálatot tenni; csak annyit kívánok vele megállapítani, hogy a F. H. szerkesztőségének egyetlen tagja vagy munkatársa sem szokta velem megbeszélni, hogy miről és miként fog irni? és e lapnak minden közleményéről, mint bármely más olvasója, csupán megjelenésük után értesülök.

A lap készítői és munkatársai egyenként és együttvéve elég emberek ahöz, hogy írásaikért és eslekedeteikért a felelősséget viseljék. Viselők s anélkül, hogy abba mások ok nélkül belekeverésére szükségük volna.

Sátoraljaiújhely, 1910. augusztus 18.
Némethy Bertalan.

A Székely-Miklós ügy

— Nincsenek itt az iratok —

Betekint a miniszter.

— Tárgyalás augusztus 24-én. —

Megirtuk már mult számunkban, hogy a Székely Elek által Miklós István ellen rágalmozás miatt indított bűnperben a járásbíróóság elrendelte a valódiság bizonyítását arra az állításra, hogy Székely Elek okirathamisítást követett el. E végből az aug. 24-ki tárgyaláson tönkület fogják kihallgatni Némethy Bertalan, Kovaliczky Eleket, Pataky Miklóst Kiss Odónt, Schweiger Ignácot és Schweiger Márkuszt.

Együttal megkereste a járásbíróóság Zemplénavármegye alispánját, hogy a Székely Elek fegyelmi ügyére vonatkozó iratokat küldje meg.

Gyanus volt már a tárgyaláson, hogy Holló Andor ügyvéd felszólalt s kérte, hogy a fegyelmi iratok beszerzését ne rendelje el a bíróság, mert azok nehezen lesznek megkaphatók, s mikor kérdezte tőle Kopeczek bír., hogy hol vannak a fegyelmi iratok azt felelte, hogy azt ő nem tudja.

Azt hittük, hogy félnek egy kicsit Székelyék azoktól a fegyelmi iratoktól, azért ellenzik a beszerzésüket.

Most aztán kiszűt, hogy *csakugyan nincsenek itt az iratok*, Elvitte a jó kukurica pajtás, Meczner Gyula.

A vármegye irattárában csak egy ocdula van az iratok helyén s arra ráírva, hogy *az összes iratokat Konce titkár ur magához vette*.

Ki az a Konce titkár? Hogy mer ő vármegye irattárban kotorászni? Mi jogon mer ő onnan iratokat magához venni? Miféle törvény vagy szabály ad neki arra felhatalmazást? Vagy neki is joga van közelről betekinteni mindenbe, mint a főispánnak?

Az alispán, most mint a járásbíróóságnál értesülünk, a megkeresésre értesítette a járásbíróóságot, hogy *Székely Elek fegyelmi iratait Meczner főispán majus 3-án felküldte Klauen belügyminiszterhez*.

Ah! Tehát működik a kukurica szövetség! Tehát csakugyan együtt dolgoznak új a kukurica-legények! Felvitte az iratokat ő méltósága a belügyminiszterhez, hogy helyezze vissza azt a drága, okirathamisító embert. Hadd panamázzon tovább Schweiger Ignác! Hadd kukuricázhassanak újra a város börténre! Hiszen azóta nem is tud ő méltósága leszállított áru kukuricát kapni, mióta nem Székely Elek a polgármester. Hát hogy éljen meg szegény ebben a nagy drágaságban!

Ezért könyörög a főispán ur a belügyminiszterhez, hogy helyezze vissza ezt az ő kukuricával tápláló dajkáját, löheremagban osztályos cimboráját. Hadd kérjenek újra po tya kukuricát. Hadd csináljanak ki engedélyt erdővágásra, amiről aztán elszámol a nagyharang. Hadd legyen újra Csáky szalmája ennek a városnak minden vagyonra. Ezt szereti Kukuricza Gyula!

Május 3-a óta tehát a belügyminiszter betekint Székely dolgaiba. Nyilván attól lett rosszul a multkor is. Meddig fog még betekinteni, a jó isten tudja. És addig nem kapja meg a járásbíróóság az iratokat. És nem döntheti el, hogy okirathamisító-e Székely Elek?

De talán mégis oldántheti. Aug. 24-én, szerdán, kihallgatják a tanukat. Azokat nem pakkolhatják össze Meczner Gyula s nem küldheti fel betekintésre a miniszterhez. S a tanuk majd meg mondják az igazat Meczner Gyula cimborájáról.

Ezért lesz rendkívül érdekes az aug. 24-iki tárgyalás.

A főispáni ünnep fiaskója

Bizony nagyon gyenge ünnep volt Ujhelyben. A középületeket kivéve alig egy pár házon volt zászló. Kivilágítást is próbáltak, de csak két ablak volt kivilágítva. A templomokba *Kukuricza Gyula* főispán vezetése alatt csak egy pár ember vonult. A híres diszgyűlésen pedig, a megyei s állami tisztviselőkon kívül *600 megyebizottsági tagból mindössze 27, mondá huszonhét jelent meg*. Pedig minden kigondolható módon igyekezett a bizottsági tagokat, összedobolni a méltóságos kukurica vitéz. Leveleket íratott, körlevelet hordatott szét. Mégse ment senki a gyűlésébe.

Am ne gondolják, hogy azért lett a híres diszgyűlésből ilyen nagy felsülés, mintha itt az emberek vonakodnának a királynak az illó tiszteletet megadni. Ó nem! A király személye iránt — a multak minden szenvedése és keserűsége után is — tisztelettel van itt mindenki, mert a király iránt való tisztelet el tudja választani a politika fordulataitól. De senki sincs kedve s nem engedi a jó izlése, hogy részt vegyen egy diszgyűlésen, amelyen az ez ember dikciózik királyhűségéről s önzetlen hazaszeretetről, aki silány 80 koronás haszonért képes magához kaparítani a szükülködők segélyezésére küldött terményeket.

Ha ismernék ezt a piszkos dolgot a megjelent mágnások, biztosan ők is nagyon huzódottak volna a megjelenéstől.

A részvétlenség, az ünnepről való elmaradás *nem a király személyének szót, hanem a kukuricza főispán személyének*.

Jpariskolánk huszonöt éve.

Az iparos osztály az az elem, amely mintegy gerincét és zömét képezi a városi társadalomnak. Ez osztály képzetségének a foka ezért mintegy középmutatója az illető város társadalmi fejlettségének, szemlelme magaslátának. Ebből folyólag az ifju iparos nemzedék képzése egyik legfontosabb feladata közoktatásügyünknek. Ezt a feladatot ujjában egyre komolyabban is veszik az illetékes tényezők. A meg-előző kormány legalább nagyon ki terjesztette rá a figyelmét és több üdvös intézkedést tett az iparos ifjak nevelése tárgyában.

Az u. n. iparostanonc iskolák azok, ahol a jövő iparos nemzedék, hogy úgy mondjam — szakirányu műveltségének alapját megvetik. Rendkívül fontos szerepet játszanak tehát ez iskolák a közoktatásügy keretében. Zajtalan munkásságuk mélyre ható nyomokat hagy maguk után és huzamos ideig tartó hatásuk egy egész generációnak adja meg azt az alapműveltséget, amelyre aztán saját igyekezetéből mind többet és többet építhet.

Ilyen zajtalan, de mélyre ható és érdemes munkásságot fejt ki az ujhelyi iparostanonc iskola is, mely az idén töltötte be fennállásának *huszonötödik* évfordulóját. Egyetlen képzett helybeli iparos sinos, aki e városban készült elő szép hivatására, hogy ne

érezne magán ez iskola jótékony hatását. S nincs, aki szívesen el ne ismerné, hogy szellemi tekintetben ez iskolának sokat, sok esetben nagyon is sokat köszönhet. A helybeli iparosszellelemi színvonalának mintegy állandó emeltüje ez az iskola. Rendjén van tehát, hogy fennállásának 25 éves fordulójára alkalmából róla néhány jó szóval megemlékezzünk.

De amikor valamely iskoláról van szó, lehetetlen, hogy ugyanakkor annak tanító személyzetéről teljesen megfelekedhessünk. Mert hiszen az iskola magától nem hat, a tanerők fejtik ki azt az áldásos és jótékony hatást, amelyet valamely iskola arra a néprétegre gyakorol, amely belőle kikerül.

Az ujhelyi iparostanonc iskolának vezérszelleme *Vágó Gyula*, állami elemi iskolai igazgató. Ott állott — többek közt *Fabry Károly*, most már nyugalmazott iskolaigazgatóval — ez iskola bölcsőjénél, mint annak egyik tanítója. Ott volt a kezdeményező közt, akik pusztá ügyszereztetből és lelkesedésből eleinte egész díjtalanul látták el a nagyon terhes és fárasztó esti tanítást; míg később megerősödven a gyöngye csemete, az azt utóbb gondjaiba vevő városi hatóság némileg honorálhatta a tanítók fáradozását. Rövid néhány év után ott látjuk *Vágó Gyulát* az iskola élén, mint annak igazgatóját, vezető szellemét. Azóta folyton azon fáradozik, hogyan emelhetné az iskola színvonalát, hogyan tehetné azt mind megfelelőbbé és mind méltóbbá annak a szép feladatnak a megoldására, amelyre hivatva van. Es ebbeli fáradozása — ezt később elismerhetjük — nem volt sikertelen. Aki akar külső, akár belső fejlettség tekintetéből összehasonlíttja ez iskola első éveit az utolsókkal, lehetetlen, hogy meg ne lepje az el előnyös nagy különbség, melyet tapasztal. Es ennek — kivált pedig a belső fejlettségnek — előidőisében *Vágó Gyula* igazgatójának igen nagy és jelentékeny része van.

Ha elgondoljuk, hogy eleinte ez iskolának majd minden osztálya más-más iskolában huzódott meg s volt a különféle iskolának csak a nagy nehezen türt vendége, nagy megnyugvást kell, hogy keltsen szívünkben az a mostani állapot, hogy ime most már csaknem egy évtizede állandó és végleges jó helye van az állami iskola erre teljesen megfelelő épületének egészséges, tágas termében. Szellemileg is magasan felette áll a mai iparosiskola a réginek, amikor még minden tekintetben küzdenie kellett a kezdet nehézségeivel. Tanuló anyaga faragottabb, használhatóbb a régi nyersobb természetű anyagnál, melyet nagy ráterméssel kellett csiszolni. A tanulási eredmény egyre fokozottabb. A nevelés is szép eredményeket mutathat fel főleg a felsőbb osztályok intelligens tanulóanyaga körében. Az évszáz vizsgálatok is egyre szebb és szebb eredményt tudnak felmutatni, ugy hogy kétségtelen és szinte szembe szökő a folytonos előre haladás. A multban sok galibát okozott túlzufoltságnak is eleje van már vége az egyes osztályokban ujjab osztályok nyitása és ujjab tanító erők alkalmazása folytán. Az ipariskolai tanulmányok egyik legfontosabb ágának, a rajzoktatásnak, színvonalá is intenzívitása is folyton emelkedőben van. Amíg régebben csak egy tanerő látta el a nagy számú tanulókat rajzoktatás (uzamosabb ideig a jó öreg *Vandruska* bácsi), addig később két, majd utóbb már 4 tanerő látja el a rajzoktatást az ipariskolában. Kétségtelen, hogy

„Juori“ levélpapir, 50 levélpapir és 50 boríték

I KORONA

Landesmann Miksa és Társa könyv- és papirkereskedésében.

négyszeres erő sokkal nagyobb eredménnyel és mindenkire kiterjedően láthatja el az oktatásnak ezt az iparosokra nézve különösen fontos ágát.

A tanulók létszáma kezdetben szőzön is alul volt, most meg évek során át a 400 körül ingadozik. Az osztályok száma ma már 7-re szaporodott, a tanítóké pedig 8-ra.

Az iskolalegrégebb tanerői az igazgató mellett *Székely Gyula*; újabbak *Gárdonyi József*, *Gárdos Mór*, *Petrovay Béla*, *Lipcsy Tivadar* és *Ladomérsky Béla*. Ezek a hitoktatókkal együtt (*Domján Elek*, *Gasparik János*, *Petrásky Eudre*, *Szalay Béla*, *Wiener József*) mindannyian hű és törekvő segítők társai az igazgatónak abban a törekvésében, hogy mennél magasabb színvonalu legyen az iskolában a szellemi és erkölcsi oktatás.

Amikor a helybeli ipariskola 25 éves múltjáról szólnak, lehetetlen különösebben is ki nem emelnünk *Vágó Gyula* igazgatónak, egyébként is jeles és tartalmas, a népiszkolai oktatás terén is igen kiváló tanfőnöknek, akinek neve ez iskola múltjával ugyszólván elválaszthatatlanul össze van forrva, az iparoktatás terén szerzett hervadhatatlan érdemeit. Valamennyi iparos méltán kalapot emelhet az érdemes tanfőnök előtt, aki annyi idő óta fáradozhatatlanul és eredményesen működik az iparos osztály szellemi értékeinek emelésén.

Nem maradhat azonban felemlítetlenül az iskola felügyelőjét nagy gonddal és szeretettel végző *Beregszászy István* kir. tanfelügyelőnek, továbbá *Kövecz János* iparoktatási szakfelügyelőnek és az iparotnadi bizottság érdemes elnökének, *Felenek Adámnak*, ez iskola érdekében kifejtett munkássága sem. De elismerésre méltó a városnak, mint iskolafenntartó hatóságnak az iskola fejlesztését célzó áldozatkészsége is.

Reméljük, hogy ez iskola a jövőben is virulni fog és így mindinkább méltó lesz betölteni azt az igazán szép hivatást, mely osztályrészeül jutott.

Apró feljegyzések.

Mintha felfordult volna már a természet rendje is ebben az országban, mintha a normális viszonyok már szinte lehetetlenné váltak volna, olyan érzés fog el, amikor végiggondolunk azokon az eseményeken, amelyek utolsó időkben lejátszódtak nálunk s amelyek oly sok izgalmakat okoztak. Az időjárás megváltozott, a politikában eddig soha nem látott fordulatok kergetik egymást és most még a mi legnagyobb sajtóosságunk: az uborkaszőzön is odaveszett. A már megszokottá vált nyári nyugalomnak, esendnek vége. Nagybőbnál-nagyobb szenzációk kerülnek felszínre országsteret és tartjuk ideges lábzan a hetekig is a közönységet. És amikor szenzációkkal van tele a levegő, amikor a máskor oly nagyon esendes vidékek is szolgálhatnak szenzációkkal az országnak, csak természetes, hogy a mi városunk sem fog hátral maradni ebben a nem éppen dicső versenyben. De amíg másútt csak rendkívüli állapotok okozzák a szenzációkat, addig nálunk a „normális” viszonyok okozzák azt. Nálunk csak a megszokott állapotok folytatódnak, amelyek a maguk undorító

valóságukban eddig is közmegebotránkozást okoztak.

Az ipartestületi választásoknál kezdődtek a szenzációk. Itt kerültek először napfényre azok a rengeteg mulasztások, azok a nagyfokú szabálytalanságok, amelyek egyes emberek öns érdekéért évek hosszu során át folytak a mi vármegyénkben és különösen a mi városunkban. Itt láttuk először, hogy mire képes a hatalmi tultengés, a főispáni erőszak, mikor a kellemetlenkedő emberek kiirtásáról van szó és hogy mit ér a törvény, a mikor a főispáni akaratot vakon teljesítő gazember megemléstét óhajtatják. Itt láttuk először hogy milyen fegyverekkel küzd nálunk a kormány exponeense, ha hatalmát kívánja biztosítani, ha elvesztett népszerűségét szeretné visszaállítani és itt bizonyult be legjobban hogy mire képesek elbizakodott családtagok a familia hatalmának a megóvása érdekében. Ennél az ügynél láttunk először tisztán, hogy mire képesek egyesek a hatalom érdekében és hogy mit érnek a mi írott törvényeink egy kiterjedt családú, a hatalomból élősködő emberrel szemben.

Kapzsóság is játszik azonban szerepet a szenzációkban. A hatalom mellett a zseb a második, amit biztosítva szeretnek látni egyesek. És hát mire való a hatalom, ha nem arra, hogy a zsebtünket is bebiztosítsuk vele. Hát biztosították is egyesek. Biztosították pedig oly undorító gyalázatosággal, oly szemérmetlenül, amire példa eddig nem is igen akadáhatott a magyar közigazgatás történetében. Voltak már rá példák — nem is egy de száz — hogy bizonyos közvállalatoknál provizórt biztosítottak maguknak a hatalmon levők. Voltak olyanok is, akik a provizórt természetben vették ki olyanformán, hogy a színház kifestésének árába beszámították a saját házuk festésének a költségeit is. Voltak olyanok, akik a város költségein csináltattak maguknak takaréktüzhelyet. Voltak, akik mint választást vezetőket az elfogyasztott egy hordó bor helyett kettőtől kértek nyugtat. De arra még nem volt példa széles ez országban, hogy a kormánytól kért a város szegény lakosai részére, inséges költsénnel bizottsánsak maguknak anyagi előnyt a hatalmon levők. Most erre is akadt példa. Mi voltunk azok a szerencsések, akik a kapzsi hatalmasok efajta példányával szolgálhattunk az országnak.

Betekints Gyula főispán ur hü cimborájával, *Székel Elekkel* kurkuczozott egy küssé. A részleteket ösméri mindenki. Utóbbi számainkban számot adtunk erről a piszkos ügyről részletesen. Most csak azért említettük meg, hogy hirt adjunk arról a kínos szenzációkról, mely ennek a leleplezésnek a nyomán most már nemcsak megye, de országsteret keletkezett. Valóságos undorral beszélnek mindenütt erről a

botránys szenzációról, mely ma a zempléni főispán viselt dolgait fölébe helyezi még a marostordai szenzációknak is, bármennyire is fogja ezt cáfolni a jó öreg hivatalos: a „Zemplén”.

Hegyalja segélyezése.

A jótékony Kazy

A miniszter újabb leirata.

Nesze semmi, fogd meg jól!

A tavalyi peronospora, az idén jégverés által megrontott Hegyalja segélyezése tárgyában most jött le a földművelésügyi miniszter válasza a vármegye multkori határozatára.

A miniszter tulságosan jószívű. Nagyon sajnál minket. Mindenáron segíteni akar rajtunk. Fáj neki a megye »rideg» határozata, hogy a jótállást nem vállalta. De ő mégis meg akarja adni a holdankinti 150 kor. államsegélyt. Tehát azt kívánja, hogy ha a vármegye nem vállalt, *vállaljanak az egyes községek készfizetői kezességét az illető községre kiadott összegért.*

Sürgősen kell ebben a községeknek határozniok. Bizonyosra vesszük, hogy egy község se fog belemenni, nem is mehet bele a jótállás nagy kockázatába. És így megint csak nem kapunk segélyt, megelégedhetünk az allamtikár ur külön kiadásokban kihirdetett résztvevő táviratával.

HIREK.

Te vagy . . .

Te vagy a Napom,
A fündöklő fényes,
Te vagy a Holdom,
A sápadt, regényes,
Te vagy Csillagom
Setét éjszakákon ;
Te vagy Reményem
Vérző Golgothámon
Te vagy Mindenem,
Te vagy a Világom
S mégis — Istenem —
Másé vagy Virágom.

KROÓ JÓZSEF.

— **Kitüntetések.** Hát bizony elmaradtak a nagyon várt kitüntetések, Lipótrendek, királyi tanácsosságok és egyebek. Mindössze egy kitüntetés érkezett az ünnepre, még pedig — szívesen elismerjük — jól megérdemelt, helyes kitüntetés: *Löcherer Lőrinc* vármegyei tiszti főorvos kapta a *Ferencz József-rend lovagkeresztjét*. A ki ismeri a főorvos és főispán közt fennálló nagy szeretetet az tudhatja, hogy ezt a kitüntetést nem Meczner Gyula terjesztette fel s nem ő eszközölte ki. — A másik kitüntetés már a főispán ur családját érte. Sógornője *Szekely Károlyné*

tolaji urnó kapta az *arany érdemkeresztet*. — Több kitüntetés Zemplénre nem jutott.

— **Jegyzők gyűlése.** Tegnap reggel 8 órakor a községi és körjegyzők a városháza tanácsstermében gyűlést tartottak, amelyen megállapították a Dökus Gyula alispán 40 éves szolgálati jubileuma alkalmából rendezendő ünnepély programját.

— **Tanári kinevezés.** A vall. és közoktatásügyi m. kir. miniszter Páll Gyula tanár helyére dr. Valentinyi Gáspár okl. középiskolai tanárt a homonnai áll. felső kereskedelmi iskolához kinevezte a magyar nyelv és történelem tanszékére.

— **A kir. tanfelügyelőség hivatalos órái** apr. 1-től szept. végeig d. e. 7 órától d. u. 1 óráig; okt. 1-től március végeig d. e. 8 órától d. u. 2 óráig tartatnak meg köznapokon. Délután hivatalos óra nincsen. Vasárnap és a nemzeti ünnepeken munkaszünet van, hivatalos órák nem tartatnak. Erdeklo felek kizárólag csak köznapokon, d. e. 9—12 óráig fogadtatnak.

— **Az új üzletvezető.** Görgy László üzletvezető képviselővé választva folytatán állásáról lemond, minek folytán ez állás betöltése már a legközelebbi jövőben meg fog történni. Hir szerint már meg is történt és az új üzletvezető Marsó Károly, vasuti és hajózási főfelügyelőségi felügyelő lesz.

— **Nyilvános köszönet.** A helybeli „Malbisch Arumin” gyermekfelruházó egyesület részére legközelebb özv. *Kellner Dávidné* urnó 5 koronát, *Sánt Mór* ur egy fiúöltönyt és *Friedl Mór* ur egy pár csizmát voltak szivesek adományozni. Fogadják érte a szegény gyermekek nevében hálás köszönetünket, Sátoraljaújhely, 1910. aug. 16. *Schwoeiger Ignác*zné elnök, *Blumenfeld Jenő*né pénztáros.

— **Iparosok figyelmébe.** A kassai kereskedelmi és iparkamara egy 600 koronás iparos utazási ösztöndíjat hirdet. Pályázók kellően felszerelt s a kereskedelemügyi miniszterhez intézett kérvényeiket a kamara titkári hivatalában tartoznak benyújtani, a hol a pályázat feltételei is meg tudhatók.

— **Amerikában elgazolt zempléni gyermekek.** Egy amerikai magyar lapban olvassuk, hogy Bridgeporton az utcán játszadozott Latzkó Béla nyolc éves magyar fiúcska. Hirtelen arra száguldott H. S. Van Duson milliómos gépkocsija és halálra gázolta a szerencsétlen kis fiút. A milliómos soffőrtjé azonnal letartóztatták, de gádzaja 5000 dollár kezesség ellenében szabadlábra helyeztette. A tragikus véget ért magyar gyermeket Neurihrer Odön apátplébános temette el fényes egyházi segédlettel. A magyar kolóniában általános a részvét a gyermek szülei iránt. Apja: Latzkó János, zemplénmegyei Tusa-Ujfalurol származik.

— **Vidéki színezést rendezése.** Fesztich Andor színezési főfelügyelő, a vidéki színezést erkölcsi nőjvaga érdekében, területi igazgatói állásokat szervezett. Bereg-, Szabolcs-, Ung-, Zemplén-, Abauj-, Sáros-, Szatmár-, Máramaros-, Szolnok-Doboka-, Beszterce-Naszód-, Hajdu- és Szilágyvármegyék együtt képeznek egy területet s ennek igazgatója Krasznai Ernő lesz. A terület igazgatói állás tulajdonképen amolyan felügyelői állás, amely azonban az eddigi kerületi rendszer fennállását s az engedélyes igazgatók működését nem alterálja.

— **Vizbefutó tanuló.** Kreisler József a Zemplén-nyomda tanulója f. h. 18 an a délutáni órákban a máv. nagy állomása mellett a „Rongyva” patakba fult, Holttestét kifogták.

A Nagyszébeni Földhitelintézet törlesztéses kölcsönt nyújt házakra és földbirtokokra. Bővebb felvilágosítás Dr. BURGER JAKAB sátoraljaújhelyi ügyvéd urnál kapható.

Apácák gondozása alatt Internátus

elemi és polgári iskolai leányöven-
dékek részére Sátoraljauhelyben.

Tanítanak elemi és polgári tan-
képességi bizonyítvánnyal ellátott
pauli szt. Vincéről nevezett szatmári
Kongregatióhoz tartozó igralmas
nővérek.

A további szükséges felvilágosítás-
sal szívesen szolgál

az intézet főnöknője.

Kristály ásványvízforrás.

Étvágyat javít. — Gyomorrontást
megakadályoz. — Több mint ezer
orvos ajánlja. — Kapható minden
fűszer és csemege üzletben, jobb
vendéglőben és kávéházban.

Főraktár:

Lipschitz József cégnél Sátoraljauhely.
Szt. Lukácsfürdő Kútvállalat R. T.
Budapest, (Buda.)

Használjon Nagysád FÖLDES-féle Margit-Crémét,

hogyan arca tiszta, üde és bájos legyen!

A Földes-féle Margit-Crème a főrangú
hölgyeknek is kedves szépitő szere, az
egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállítás-
sában rejlik, a bőr azonnal felveszi és
kiváló hatása már pár óra alatt észlelhető.

Mivel a Földes-féle Margit-Crémét utá-
nozzák és hamisítják, tessék eredeti véd-
jeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert
csak ilyen készítményért vállal a készítő
mindennemű felelősséget.

A Földes-féle Margit-Crème ártalmatlan,
zsírtalan, vegytiszta készítmény.

A bőr mindennemű tisztátalanságát,
szepőt, pattanást, miteszert, májfoltot,
ráncokat stb. gyorsan és biztosan eltá-
volít. Nemesak az arcra, hanem a nyak,
váll és kéz fehéritésére és szépitésére is
legalkalmasabb. Nagy tégely 2 korona,
kicsi 1 korona minden gyógyszertárban és
drogériában.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARADON.

Kapható: Sátoraljauhelyben: Kincsesy
Péter, Hrabéczy Kálmán, drog., Widder
Gyula. Homonnán: Fábri Arnold. Nagy-
mihályon: Tolvay Imre. Sárospatakon:
Horvath Mátyás gyógyszerárakban.



Művelt és okos ember nagy súlyt
helyez a fogápolásra, mert annak
elhanyagolása nemcsak szépség hiba,
hanem egyben undorító szagot ad a
lehelletnek. Szak-
orvosok együn-
teti véleménye
szerint a beteg
fog további rom-
lását megakaszt-
ja a száj üre-
gét szagtalanítja
s a fogakat gyö-
nyörően fehériti



a Sztraka-féle Menthol fogszabon.
Kapható gyógyszertárakban 1 koro-
nánért. 3 darabot bérmentve küld 3 ko-
ronánért Sztraka gyógyszerész Mohol.
Kapható: Hrabéczy Kálmán drog-
riájában Sátoraljauhelyben.

Dr. Halász-féle „SANITOL“

Száj és fogpoló szerek.

Minden eddig létezőnél tökéletesebb
és megbízhatóbb szerek,

melyek a legújabb megállapított
tudományos és klinikai vizsgálatok
alapján egyedül sikeres és helyesnek
talált alapelvek szerint készülnek.
Használati utasítás szerint eljárva, a
fogakat megvédik a romlástól, Vég-
telen kellemes szájíz. Ideálisan tiszta
száj és fogak.

Megfizethetetlen előnyük,

hogyan rendszeres használat mellett
megvéd a heveny fertőző betegségektől
(vörheny, kanyaró, torokgyík
stb.) és azért gyermekek részére már
ez okból is különösen áldásos a
használatuk. Ideális szép és jó fog-
kefék. Kaphatók használati utasít-
ással:

HRABÉCZY KÁLMÁN

gyógyárú és illatszer üzletében
Sátoraljauhelyben.

Nagy üveg szájviz 2 korona, kis
üveg 1 korona 20 fillér. Fogpor 1
korona. Fogkefe 1 korona 40 fillér.

Zemplésvármegye alispánjától.

1644—910.

Tárgy: A vármegye tü-
zifa szükségletének
biztosítása.

Arlejtési hirdetmény.

Zemplén vármegye részére 2 évre, vagyis
1910/1911. és 1911/1912 évi téli időszakra szükséges
700—800 köbméter I. oszt. bükk tűzifának szállítást
biztosítani óhajtván, felhívom az érdeklődőket, hogy ez-
iránti zárt ajánlataikat az ajánlati összeg 10 %-nak
megfelelő készpénznek, vagy erre alkalmas értékpapírnak,
mint bánatpénznek a sátoraljauhelyi m. kir. adóhivatalba
történt befizetéséről szóló betéti nyugta csatolása mel-
lett, f. évi szeptember hõ 10 ik napjának déli 12
órájáig a közg. iktatóba annál inkább adják be, mert
a később érkező ajánlatok figyelembe vételét nem fogják.

A szállítási feltételek, a vmegye közg. irattárában,
megtekinthetők és kívánatra megküldetnek.

A rendelések a számla beérkezése után, a vmegye
alispánjának utalványára, a saujhelyi m. k. adóhivatal
által fizettetnek ki.

A beérkező ajánlatok egy később meghatározandó na-
pon bizottságilag történt felbontása és elbírálása után,
a törvényhatósági bizottság 1910. évi szept. hóban tar-
tandó közgyűlésen fognak elfogadtatni.

A törvényhatósági bizottság fenntartja magának jog-
gát, hogy a beérkezett ajánlatok felett, az árakra való
tekintet nélkül szabadon dönhessen.

Jelen arlejtési hirdetményt a vármegye hivatalos
lapjában és a Sátoraljauhelyben megjelenő „Zemplén“ és
„Felsőmagyarországi Hírlap“ című lapokban, a kereske-
delemügyi miniszterium által kiadott „Közszállítási Erte-
sítő“ című hivatalos továbbá a „Vállalkozók Lapja“ c.
szaklapban közzéteszem, annak 1—1 példányát a járá-
sok fõszolgabiráinak, a járásaik területén lakó erdõ birtokosok
között, leendő meghirdetés céljából kiadom és egy példá-
nyát a Kereskedelmi Múzeum igazgatóságának megküldöm.

Sátoraljauhely, 1910. aug. 10.

Alispán szabadságon

Bernáth
t. főjegyző.

Vetõmag buza eladó herceg Windischgraetz Lajos uradalmában, Sárospatakon és Borsiban.

Vidéki iskolás gyer-
mekeknek jó és olcsó
ellátást ad egy keresz-
tény család.

Cím a kiadóhivatalban

Közeli kiránduló hely az

Erzsébet kerthelyisége

közvetlen a nagy állomás
mellett. — Kitünõ meleg és
hideg ételek, saját termésű
borok, kőbányi sör. — Pon-
tos kiszolgálás, szolid árak.

Hetenként kétszer zene.

Intézeti fehérneműek és kelengyék

leányok és fiuk részére

az intézetek előírásához hiven, elismert legjobb minőségben és legelőnyösebb árban szerezhetők be:

Schön Sándor és Barna D.

kelengye- és fehérneműáruházában.

Vászon-, sifon-, teríték-, törülköző-, törülkendő-mintagyűteménnyel készséggel szolgálunk.

MISKOLCZ

Deák-utca 9.

Telefon 238. sz.

Tartós

csinos és
izléses

BUTOROK

a Miskolczi Asztalosok Árucarnokában

(Régi posta épület) kaphatók.

Szavatosság az áru minőségeért!

Bíráló bizottság által felülbírlva.

Szabott ár!

Szabott ár!

Értesítés.

Van szerencsém a nagy-
érdemű közönség szives tu-
domására adni, hogy

lakatos műhelyemet



Vekerle-tér, Vörös ökör udvarába helyeztém át.

Elvállalok épület lakatos munkákat, tömeges cikkek gyártását, szivattyus kutak javítását és ujonnan szerelését. Villany világítás és telefon szerelést és ezeknek javítását pontosan eszközölöm.

Műhelyemet berendeztem Autogén hegesztésre

Törött géprészeket, hibás öntéseket, kazán és gőzhenger repedést, motor alkatrészeket, vasgerendákat, öntött vasat, kovácsolt vasat, acélt és minden fémét műhelyemben és vidéken gyorsan hegeszték.

Magam a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlva, maradtam

kiváló tisztelettel

Vályi Bertalan,
lakatos mester.

Az „Acetylen” világi-
tás sátoraljúj helyi
együli képiselete.

35.000 bor- és gyümölcs-sajtó
20.000 gyümölcs- és szőlőzúzó
300 hydraulikus sajtó



bor, gyümölcs és
ipari célokra stb.
került ki a Mayfarth-
féle gyárakból.

Az 1909. évben készült

2500 sajtó
1200 zúzó.

Csattanós bizonyítéka
ezen gyártmányok feltűnő
jóságának.

Tessék bizalommal fordulni

Mayfarth Ph. és T^{sa}

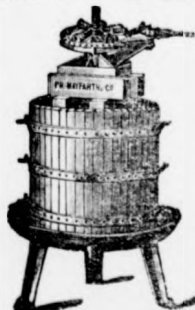
mezőgazdasági és ipari gépgyárakhoz
BÉCS II., Taborstrasse 71.

Több mint 650 arany-, ezüst-éremmel stb.
kitüntetve.

Kimerítő képes árjegyzékek ingyen.

Képviselők és viszontelárúsítók kívántatnak.

Tessék mindig a Mayfarth cég nevére ügyelni.



SZTOJKAI
LUGOS SÓS SAVANYÚVIZ

rekedség, köhögés és nátha ellen.
Cukorbetegségnél speciális gyógyszer.
Főraktár Sátoraljúj helyen:
WILKOVSKY és TÓTH cégnél.



SALGÓTARJANI

Kőszénbánya Részvénytársulat

széntermékei (szobafűtésre és ipari célokra)

KLÁR és NEUMAN cégnél

Sátoraljúj hely

rendelhetők meg. Ugyanott legjobb minőségű apró és
durva szemű kétszer mosott kovács szén és kokszt
valamint porosz briket kapható.

Superfosfát-műtrágya.

Káli-só.